

การประชุมวิชาการ

โครงการ รู้จักอาเซียน
วันที่ 28 - 30 มีนาคม พ.ศ. 2556

ณ อาคารบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

จัดโดย....สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ	
ไม่ยากตงงาน ต้องพร้อมสู่ “ประชาคมอาเซียน” ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	1
การเตรียมความพร้อมของไทยในการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	3
ความพร้อมของไทยในการเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : จุดแข็งและจุดอ่อน ศ.ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์	6
สถานการณ์บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รศ.ลำยอง ปลั่งกลาง	8
ส่วนที่ 2 บทความจากผู้ร่วมนำเสนอผลงานวิชาการ	
การจัดการเทคโนโลยีการศึกษาศึกษาภาพวัตตุดิบที่ใช้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในระดับชุมชนสู่อาเซียน ว่าที่ร้อยเอกร่มพฤกษ์ เพิ่มเกียรติศักดิ์	13
ความสัมพันธ์ระหว่าง เงินบาทและเงินสกุลอาเซียน ศุภศิริ สุวรรณเกษร	22
รูปแบบและกลยุทธ์ธุรกิจค้าปลีก ซี.เจ. เอ็กซ์เพรส (CJ Express) พาโชค ลี้มเรืองอนันต์	32
การตลาดบริการมีผลต่อการตัดสินใจเช่าห้องพักของพนักงานนิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนคร อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พิศุพธา ชูสุข	40
ทองคำรางวัลแห่งชีวิต : พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อทองของลูกค้านร้านทองเดี่ยวเฮงหลี ตำบลท่าตูม อำเภอสรรคมาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อเป็นการให้รางวัลแก่ตัวเอง เมธิยา กอสนาน	49
ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจลาออกจากงาน ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ แห่งหนึ่งในเขตนิคมอุตสาหกรรมโรจนะ ธนเดช ทองนรินทร์	55
การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ศุภศิริ สุวรรณเกษร	64
การเตรียมความพร้อมของพนักงานบริษัท ไทยโทรเร เท็กซ์ไทล์มิลลส์ จำกัด (มหาชน) ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หทัยชนก บุญปลูก	74
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อส่วนประสมการตลาดบริการของที่พักร บนถนนข้าวสาร อุทุมพร สุวรรณใจ	79

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในกลุ่มอาเซียน

Influencing of Changes in Population Structure on Economics Growth in ASEAN Countries

ศุภศิริ สุวรรณเกษร Supsi Suwankesorn

อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

เบอร์ติดต่อ 0-5526-7103 E-mail : Supsi@hotmail.com

บทคัดย่อ

ปัจจัยแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความแตกต่างจากปัจจัยการผลิตอื่นๆ เนื่องจากทำหน้าที่เป็นทั้งปัจจัยการผลิตและผู้บริโภคในเวลาเดียวกัน ประเทศใดก็ตามที่มีความเข้าใจ และสามารถวางนโยบายการบริหารจัดการแรงงานในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะสามารถสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้ แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างแรงงานมักจะเป็นผลต่อเนื่องที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากร ดังนั้นเพื่อให้การวิจัยมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น การศึกษาในครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ

ผลการศึกษา พบว่า อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในอาเซียนมากที่สุด เนื่องจากอัตราการเพิ่มประชากรของประเทศในกลุ่มอาเซียนจำนวน 9 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศพม่าเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 1.064) รองลงมาคือ กัมพูชา (ร้อยละ 1.042) และสิงคโปร์ (ร้อยละ 1.029) ตามลำดับ

ปัจจัยลำดับที่สอง คือ สัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) ของประเทศในกลุ่มอาเซียนจำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทางตรงกันข้าม เมื่อสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศพม่าลดลงมากที่สุด (ร้อยละ 1.114) อินโดนีเซีย (ร้อยละ 1.085) และสิงคโปร์ (ร้อยละ 1.063) ตามลำดับ

ปัจจัยลำดับที่สาม คือ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์ของประเทศในกลุ่มอาเซียนจำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว ฟิลิปปินส์ ประเทศไทย และเวียดนาม มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน เมื่อ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 1.646) รองลงมา คือฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 0.080) และไทย (ร้อยละ 0.051) ตามลำดับ

คำสำคัญ : โครงสร้างประชากร อาเซียน

Abstract

Labor is a factor of production that is different from other inputs. In economics, labor is one of the factor of production, and it is a consumers in the same time . Countries which understand and manage labor policy effectively can create economic growth easily. However, The changes in labor structure is affected by the change in the population structure. It's a reason to study the Influencing of Changes in Population Structure on Economics Growth of ASEAN Countries

The objective of this research was to study Influencing of Changes in Population Structure on Economics Growth in ASEAN Countries .The results showed that the Population Growth (Pop_Gr) was the main factor affecting the economic growth of ASEAN countries. The growth of population rate in nine ASEAN countries such as Brunei, Cambodia, Indonesia, Laos, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thailand, correlated with the rate of economic growth. When population increased one percent the economic growth in Myanmar had change in the same direction mostly (1.064 percent), followed by Cambodia (1.042 percent) and Singapore (1.029 percent), respectively.

Second factor was the ratio of labor force to the total population aged children (Child_L). There were eight ASEAN countries such as Brunei, Indonesia, Laos, Malaysia, Myanmar, Philippines, Singapore, Thailand, that the economic growth correlated with the labor force to the total population aged children (Child_L) when it increased one percent the economic growth in Myanmar had change in the opposite direction mostly (1.114 percent), followed by Indonesians (1.085 percent) and Singapore (1.063 percent), respectively.

The third factor was Human Development Index (HDI), the increasing in the human capital index of ASEAN 4 countries, including Laos, Philippines, Thailand and Vietnam, was related to the rate of economic growth. When it increased one percent the rate of economic growth of Vietnam had change in the same direction mostly (1.646 percent), followed by the Philippines (0.080 percent) and Thailand (0.051 percent), respectively.

Keywords : Population Structure , ASEAN

บทนำ

การสร้างเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหนึ่งในเป้าหมายที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ผลพวงจากขยายตัวทางเศรษฐกิจ จะช่วยยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตให้กับคนในชาติ ความแตกต่าง ความหลากหลาย และความจำกัดทรัพยากรในแต่ละประเทศเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการพัฒนา ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์จะจำแนกปัจจัย หรือทรัพยากรต่างๆเหล่านั้นออกเป็น ปัจจัยที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ ภายใต้ระดับเทคโนโลยีที่กำหนด

ประเทศใดก็ตามที่สามารถใช้ปัจจัยดังกล่าวในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะสามารถสรรค์สร้างเศรษฐกิจเติบโตทางเศรษฐกิจได้ในระดับที่สูง โดยปกติแล้วการนำปัจจัยการผลิตเพื่อทำการผลิตสินค้าหรือบริการใดๆก็ตาม จะมีลักษณะของการใช้และหมดไป

สำหรับปัจจัยแรงงานจะมีลักษณะพิเศษจากปัจจัยการผลิตอื่นๆ เนื่องจากทำหน้าที่เป็นทั้งปัจจัยการผลิต และผู้บริโภคในเวลาเดียวกัน ทำให้สามารถกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจผ่านกลไกการบริโภคในรูปแบบต่างๆ (Simon, 1977) จากการศึกษาของ วรณา คล้ายสวน (2540) ที่ทำการศึกษานำเสนอที่มาของความเจริญเติบโตของสาขาเศรษฐกิจหลักของประเทศไทย พบว่า ในช่วงปี 2515-2524 แหล่งที่มาของความเจริญเติบโตมาจากปัจจัยทุนร้อยละ 28.28 ปัจจัยแรงงานร้อยละ 69.99 และจากเทคโนโลยีร้อยละ 1.73 ในช่วงที่ 2 ของการศึกษา 2525-2537 พบว่า แหล่งที่มาของความเจริญเติบโตมาจากปัจจัยทุนร้อยละ 57.2 ปัจจัยแรงงานร้อยละ 35.73 57 และจากเทคโนโลยีร้อยละ 7.07 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยแรงงานเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

สำหรับแนวคิดทางการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์ แรงงานจะหมายถึง กำลังกาย สติปัญญา ทักษะ ฝีมือ หรือ ประสิทธิภาพของมนุษย์ที่ใช้ไปในการผลิตสินค้าและบริการร่วมกับปัจจัยการผลิตอื่นๆ กำลังแรงงานจะประกอบไปด้วย 1) กำลังแรงงานเชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวนแรงงาน จำแนกแนกตามโครงสร้างอายุ และเพศ 2) กำลังแรงงานเชิงคุณภาพ ได้แก่ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ หรืออาจเรียกรวมกันว่าทุนมนุษย์ (Human capital) (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ทำให้เกิดข้อคำถามที่ว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศใดประเทศหนึ่งจะส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นหรือไม่ การมีประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างไร คุณภาพของคน(ทุนมนุษย์) ที่สูงขึ้นจะส่งผลอย่างไรต่อการ

เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาจะถูกใช้ในการแนะนำเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนนโยบาย เพื่อ แก้ไข ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านโครงสร้างประชากรที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะเป็นโยบายในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในกลุ่มอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มประชากรที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

Thomas Malthus และ Robert Solow ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มของประชากรที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทฤษฎีที่คล้ายกันไว้ว่า การที่ประเทศมีประชากรเพิ่มมากขึ้นในขณะที่มีทรัพยากรเท่าเดิม และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยภายนอกนั้น จะทำให้แรงงานมีทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตหรือปัจจัยทุนที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการลดลง จึงส่งผลให้ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานหรือผลผลิตภาพแรงงาน (marginal of labor) ลดลง ซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความเจริญเติบโตในระดับต่ำ (เกื้อ วงศบุญสิน ,2547)

Adam Smith และ Julian Simon ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการเพิ่มของประชากรที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทฤษฎีที่คล้ายกันไว้ว่า การที่มีประชากรมากขึ้นจะนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดกระบวนการทางเทคโนโลยี นั่นคือ การเพิ่มขึ้นของประชากรไม่ใช่ปัญหาแต่กลับมีบทบาทสำคัญในการก่อให้เกิดการเพิ่มสูงขึ้นของเทคโนโลยี ซึ่งจะทำให้มาตรฐานความเป็นอยู่ของคนในสังคมสูงขึ้น โดย Simon เรียกเทคโนโลยีนี้ว่าเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความรู้ในการตอบสนอง (incentive - responsive knowledge) นอกจากนี้เขายังเห็นว่าการเพิ่มขึ้นของประชากรก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด เมื่อผลผลิตที่ได้เพิ่มขึ้นเร็วกว่าปัจจัยที่ใช้ซึ่งเป็นธรรมชาติของการผลิตขนาดใหญ่ เนื่องจากประชากรขนาดใหญ่จะทำให้เกิดอุปสงค์รวมขนาดใหญ่ ทำให้เกิดความต้องการและการผลิตในปริมาณมาก นำไปสู่การอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (economic of scale) และการแบ่งงานกันทำและความชำนาญเฉพาะอย่างของแรงงานจึงเกิดการเรียนรู้และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ ซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจมีความเจริญเติบโตในระดับที่สูงขึ้น (เกื้อ วงศบุญสิน ,2547)

แนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างอายุของประชากร

โครงสร้างด้านอายุของประชากรสำหรับประเทศกำลังพัฒนานั้น ประชากรในวัยเด็กจะมีจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากอัตราการเกิดสูง ผลสำคัญของการที่ระบบเศรษฐกิจมีประชากรในวัยเด็กมากนี้ก็คือ ทำให้อัตราส่วนของการเป็นภาระ (Dependency ratio) สูงกว่าปกติ ซึ่งหมายความว่าประชากรในวัยแรงงานที่มีจำนวนน้อยกว่าต้องทำงานหรือสร้างผลผลิตเพื่อเลี้ยงประชากรนอกวัยทำงานเป็นจำนวนมาก ผลผลิตส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดของระบบเศรษฐกิจถูกนำไปใช้ในการบริโภคมากกว่าที่จะเป็นสินค้าส่งออก และผลผลิตส่วนใหญ่ก็จำเป็นต้องเป็นสินค้าบริโภคมากกว่าที่จะเป็นสินค้าประเภททุน ลักษณะอันเกี่ยวข้องกับโครงสร้างทางอายุของประชากรนี้จะปรากฏในทางตรงกันข้ามกับประเทศพัฒนาแล้ว กล่าวคือ อัตราการเกิดอยู่ในระดับต่ำทำให้มีประชากรในวัยเด็กเป็นสัดส่วนน้อยโดยเปรียบเทียบฐานของพีระมิดของประชากรจะแคบกว่าซึ่งหมายถึงอัตราส่วนของผู้เป็นภาระมีค่าต่ำกว่า (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2545)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณภา คล้ายสวน (2540) ทำการศึกษาแหล่งที่มาของความเจริญเติบโตของสาขาเศรษฐกิจหลักของประเทศไทย วัตถุประสงค์หลักคือเพื่อทำการวิเคราะห์ถึงสัดส่วนแหล่งที่มาของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และศึกษาถึงระดับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีกับอัตราการทดแทนกันระหว่างปัจจัยทุนและแรงงาน ผลการศึกษา พบว่า ในช่วงปี 2515-2524 แหล่งที่มาของความเจริญเติบโตมาจากปัจจัยทุนร้อยละ 28.28 ปัจจัยแรงงานร้อยละ 69.99 และจากเทคโนโลยีร้อยละ 1.73 ในช่วงที่ 2 ของการศึกษา 2525-2537 พบว่า แหล่งที่มาของความเจริญเติบโตมาจากปัจจัยทุนร้อยละ 57.2 ปัจจัยแรงงานร้อยละ 35.73 และจากเทคโนโลยีร้อยละ 7.07

สมเกียรติ สุขแสงเปล่ง(2541) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงประชากรที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Method : OLS) และวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองขั้น (Two Stage Square Method : TSLS) ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผลกระทบของการเพิ่มขึ้นของประชากรในประเทศไทยเป็นปัญหาหรือส่งผลในทางลบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย รัฐบาลควรให้ความรู้และศึกษาถึงผลกระทบของประชากรที่มีต่อปัญหาประชากรและการลดขนาดครอบครัวในอนาคต

สิริลักษณ์ ตระกูลรุ่ง(2544) ได้ศึกษาถึงบทบาทของทุนมนุษย์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงเวลา พ.ศ. 2520-2541 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยทุนมนุษย์เป็นปัจจัยที่มีความล่าช้าของเวลาในการส่งผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ถ้าทุนมนุษย์มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ประเทศมีอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.84 ในอีก 2 ปีถัดไป ปัจจัยแรงงานที่มีทุนมนุษย์อยู่ในระดับประถมศึกษาสะสมอยู่มีผลต่อระดับผลผลิตของประเทศมากที่สุด โดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 1.19 ซึ่งแสดงว่า ประเทศไทยยังมีลักษณะการผลิตแบบใช้ปัจจัยแรงงานที่มีการศึกษาระดับต่ำเป็นสำคัญ ส่วนปัจจัยแรงงานที่มีทุนมนุษย์ในระดับมัธยมศึกษาสะสมอยู่มีผลต่อระดับผลผลิตของสาขาเกษตรกรรม และสาขาอุตสาหกรรม ขณะที่ปัจจัยที่มีทุนมนุษย์ในระดับอุดมศึกษาสะสมอยู่มีผลต่อระดับผลผลิตของสาขาบริการเพียงสาขาเดียว

อรอุมา แสนธิ(2546) ได้ทำการศึกษาถึงผลของความไม่เท่าเทียมกันทางเพศต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลด้านแรงงานตามการสำรวจของภาวการณ์ทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร ในปีพ.ศ. 2526 – 2543 และได้จำแนกสาขาวิชาเศรษฐกิจออกเป็น 8 สาขาตามการจำแนกของสำนักงานสถิติ พ.ศ.2526 ทำการวิเคราะห์ผลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Method : OLS) ผลการศึกษาสรุปได้ว่าความไม่เท่าเทียมกันทางเพศของแรงงานมีผลทั้งในด้านการสนับสนุนให้ระดับผลผลิตของประเทศไทยเพิ่มขึ้น และเป็นตัวแปรที่ขัดขวางการเพิ่มขึ้นของระดับผลผลิตแตกต่างกันในแต่ละสาขาการผลิต แต่จะพบว่าความไม่เท่าเทียมกันทางเพศจะสนับสนุนให้ระดับผลผลิตของประเทศไทยสูงขึ้นมากกว่าเป็นตัวขัดขวางการเพิ่มขึ้นของผลผลิตของประเทศ

ชลระดา หนันดี (ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 18/02/2556) ทำการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทุนมนุษย์และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยประยุกต์ใช้แบบจำลองของ Solow ที่มีทุนมนุษย์ โดยข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลพาแนล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ถึงปี พ.ศ. 2553 ในกลุ่มประเทศเอเชีย 32 ประเทศ จากการศึกษาพบว่าทุนมนุษย์ (อัตราการลงทะเบียนเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา) และการสะสมทุนมนุษย์ (ปีเฉลี่ยที่ได้รับการศึกษา) กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์เชิงดูลยภาพระยะยาวในทิศทางเดียวกัน และเมื่อประมาณเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าปีเฉลี่ยที่ได้รับการศึกษามีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตมากที่สุด การทดสอบความเป็นเหตุเป็นผลพบว่า ในระยะสั้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตราการลงทะเบียนเรียนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา ในทางกลับกันอัตราการลงทะเบียนเรียนระดับมัธยมศึกษาและปีเฉลี่ยที่ได้รับการศึกษาเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในระยะยาวการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอัตราการลงทะเบียนเรียนระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษาและปีเฉลี่ยที่ได้รับการศึกษา นอกจากนี้อัตราการลงทะเบียนเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงนิยามคำว่า “การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร” หมายถึงการเปลี่ยนในตัวแปร อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) อัตราการเพิ่มของประชากรวัยแรงงาน (Labor_Gr) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรวัยสูงอายุต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Old_L) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรเพศชายต่อประชากรเพศหญิง (Mf) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรในเขตชนบท (Rural_gr) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรในเขตชนบท (Urban_gr) การเพิ่มขึ้นของดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์ (HDI)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) เป็นรายปีตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2533 ถึง ปี พ.ศ.2553 รวมระยะเวลา 21 ปี จากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (มิตทลัด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง (www.worldbank.org) องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (www.unesco.org) และใช้

วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ในการการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Regression) แบบจำลองในการศึกษาครั้งนี้จึงใช้รูปของสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) ในรูปของ Log-Linear และทำการแก้ไขการเกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (autocorrelation) ด้วยวิธี Cochrane-Orcutt Iterative Method (Gujarati, 2003) เพื่อทดสอบผลของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน แสดงดังนี้

$$\begin{aligned} \text{LNGrowth}_k = & \text{LN}\beta_0 + \text{LN}\beta_1 \text{Pop_Gr}_k + \text{LN}\beta_2 \text{Labor_Gr}_k + \text{LN}\beta_3 \text{Child_L}_k \\ & + \text{LN}\beta_4 \text{Old_L}_k + \text{LN}\beta_5 \text{MF}_k + \text{LN}\beta_6 \text{Rural_gr} + \text{LN}\beta_7 \text{Urban_gr} \\ & + \text{LN}\beta_8 \text{HDI}_k + \varepsilon_t \end{aligned}$$

K หมายถึง ประเทศสมาชิกในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

โดยที่

Growth	=	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (ร้อยละ)
Pop_Gr	=	อัตราการเพิ่มประชากร
Labor_Gr	=	อัตราการเพิ่มของประชากรวัยแรงงาน
Child_L	=	สัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน
Old_L	=	สัดส่วนประชากรวัยสูงอายุต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน
MF	=	สัดส่วนประชากรเพศชายต่อประชากรเพศหญิง
Rural_gr	=	อัตราการเพิ่มประชากรในเขตชนบท
Urban_gr	=	อัตราการเพิ่มประชากรในเขตเมือง
HDI	=	ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์
ε	=	ค่าความคลาดเคลื่อน
t	=	ระยะเวลา

สมมติฐานการวิจัย

1. อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน
2. อัตราการเพิ่มของประชากรวัยแรงงาน (Labor_Gr) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน
3. การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางตรงกันข้าม
4. การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรวัยสูงอายุต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Old_L) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางตรงกันข้าม
5. การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรเพศชายต่อประชากรเพศหญิง (MF) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน
6. การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรในเขตชนบท (Rural_gr) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางตรงกันข้าม
7. การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรในเขตเมือง (Urban_gr) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

8. การเพิ่มขึ้นของดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์ (HDI) ส่งผลต่ออัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์สามารถแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการได้ดังนี้

ประเทศบรูไน

$$\text{LnGrowth} = 0.14 + 1.023 \text{ LnPop_Gr} + 1.018 \text{ LnChild_L} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .680 \quad \text{Adjust } R^2 = .620 \quad \text{D.W.} = 2.148$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) และ สัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่ออัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.023 แต่ถ้าสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นลดลงร้อยละ 1.018

ประเทศกัมพูชา

$$\text{LnGrowth} = 8.368 + 1.042 \text{ LnPop_Gr} + 4.259 \text{ LnMf} + 1.239 \text{ LnRural_gr} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .880 \quad \text{Adjust } R^2 = .795 \quad \text{D.W.} = 1.966$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) สัดส่วนประชากรเพศชายต่อประชากรเพศหญิง (Mf) และอัตราการเพิ่มประชากรในเขตชนบท มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่อ อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) สัดส่วนประชากรเพศชายต่อประชากรเพศหญิง (Mf) หรือ อัตราการเพิ่มประชากรในเขตชนบท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.042 4.259 และ 1.239 ตามลำดับ

ประเทศอินโดนีเซีย

$$\text{LnGrowth} = 1.412 + 1.014 \text{ LnPop_Gr} + 1.085 \text{ Ln LnChild_L} + 1.516 \text{ LnUrban_gr} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .774 \quad \text{Adjust } R^2 = .770 \quad \text{D.W.} = 2.120$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) และ อัตราการเพิ่มประชากรในเขตเมือง (Urban_gr) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่ออัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) หรือ อัตราการเพิ่มประชากรในเขตเมือง (Urban_gr) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.014 และ 1.516 ตามลำดับ แต่ถ้าสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นลดลงร้อยละ 1.085

ประเทศลาว

$$\text{LnGrowth} = -2.81 + 1.021 \text{ LnPop_Gr} + 1.054 \text{ LnLabor_Gr} + 0.062 \text{ LnHDI} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .800 \quad \text{Adjust } R^2 = .702 \quad \text{D.W.} = 1.912$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) อัตราการเพิ่มของประชากรวัยแรงงาน (Labor_Gr) และดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์ (HDI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่ออัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) อัตราการเพิ่มของประชากรวัยแรงงาน (Labor_Gr) หรือดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์ (HDI) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.021 1.054 และ 0.062 ตามลำดับ

ประเทศมาเลเซีย

$$\text{LnGrowth} = 1.111 + 1.024 \text{ LnPop_Gr} + 0.025 \text{ LnLabor_Gr} - 1.060 \text{ Ln Child_L} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .588 \quad \text{Adjust } R^2 = .500 \quad \text{D.W.} = 1.672$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) อัตราการเพิ่มของประชากรวัยแรงงาน (Labor_Gr) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่ออัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) อัตราการเพิ่มของประชากรวัยแรงงาน (Labor_Gr) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.024 และ 0.025 ตามลำดับ แต่ถ้าสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นลดลงร้อยละ 1.060

ประเทศพม่า

$$\text{LnGrowth} = -1.254 + 1.064 \text{ LnPop_Gr} - 1.114 \text{ Ln Child_L} + 1.032 \text{ Ln Rural_gr} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .890 \quad \text{Adjust } R^2 = .806 \quad \text{D.W.} = 2.222$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) และ อัตราการเพิ่มประชากรในเขตชนบท มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่ออัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) หรือ อัตราการเพิ่มประชากรในเขตชนบท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.064 และ 1.032 ตามลำดับ แต่ถ้าสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นลดลงร้อยละ 1.114

ประเทศฟิลิปปินส์

$$\text{LnGrowth} = 0.304 + 1.020 \text{ LnPop_Gr} + 1.006 \text{ Ln Child_L} + 1.045 \text{ LnRural_gr} + 0.080 \text{ LnHDI} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .685 \quad \text{Adjust } R^2 = .602 \quad \text{D.W.} = 1.875$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) อัตราการเพิ่มประชากรในเขตชนบท (Rural_gr) และ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่ออัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) อัตราการเพิ่มประชากรในเขตชนบท (Rural_gr) หรือ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.020 1.045 และ 0.080 ตามลำดับ แต่ถ้าสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นลดลงร้อยละ 1.006

ประเทศสิงคโปร์

$$\text{LnGrowth} = 1.156 + 1.029 \text{ LnPop_Gr} - 1.063 \text{ LnChild_L} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .722 \quad \text{Adjust } R^2 = .640 \quad \text{D.W.} = 1.648$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่อ อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.029 แต่ถ้าสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นลดลงร้อยละ 1.063

ประเทศไทย

$$\text{LnGrowth} = 0.095 + 1.011 \text{ LnPop_Gr} - 1.010 \text{ LnChild_L} + 0.051 \text{ Ln HDI} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .666 \quad \text{Adjust } R^2 = .580 \quad \text{D.W.} = 1.988$$

อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) และ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่อ อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) สัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) หรือ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.011 และ 0.051 ตามลำดับ แต่ถ้าสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.010

ประเทศเวียดนาม

$$\text{LnGrowth} = 2.760 + 2.646 \text{ LnHDI} + \epsilon_t$$

$$R^2 = .780 \quad \text{Adjust } R^2 = .668 \quad \text{D.W.} = 2.012$$

ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์ (HDI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น (Growth) เมื่อ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.646 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนใน ทำการรวบรวมข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series Data) เป็นรายปีตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2533 ถึง ปี พ.ศ.2553 รวมระยะเวลา 21 ปี และใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares : OLS) ในรูปของ Log-Linear ในการวิเคราะห์ข้อมูล และทำการแก้ไขการเกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (autocorrelation) ด้วยวิธี Cochrane-Orcutt Iterative Method เพื่อทดสอบผลของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียน แสดงดังนี้

จากผลการศึกษา อัตราการเพิ่มประชากร (Pop_Gr) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในอาเซียนมากที่สุด เนื่องจากอัตราการเพิ่มประชากรของประเทศในกลุ่มอาเซียนจำนวน 9 ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศพม่าเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 1.064) รองลงมาคือ กัมพูชา (ร้อยละ 1.042) และสิงคโปร์(ร้อยละ 1.029) ตามลำดับ

ปัจจัยลำดับที่สอง คือ สัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) ของประเทศในกลุ่มอาเซียนจำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทางตรงกันข้าม เมื่อสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศพม่าลดลงมากที่สุด (ร้อยละ 1.114) อินโดนีเซีย(ร้อยละ 1.085) และสิงคโปร์(ร้อยละ 1.063) ตามลำดับ

ปัจจัยลำดับที่สาม คือ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์ของประเทศในกลุ่มอาเซียนจำนวน 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว ฟิลิปปินส์ ประเทศไทย และเวียดนาม มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน เมื่อ ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศเวียดนามเพิ่มขึ้นมากที่สุด (ร้อยละ 1.646) รองลงมา คือฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 0.080) และไทย (ร้อยละ 0.051) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า อัตราการเพิ่มประชากร(Pop_Gr) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่ออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และประเทศไทย อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรจะส่งผลทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆเหล่านี้ในด้านบวก สอดคล้องกับแนวคิดของอดัม สมิธ (Adam Smith) ที่ว่า การเพิ่มของประชากรเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพราะการเพิ่มของประชากรนำไปสู่การขยายขนาดของตลาด ก่อให้เกิดการแบ่งงานกันทำ และสามารถเพิ่มผลิตภาพของแรงงานได้ ดังนั้น

ภาครัฐจึงควรรักษาและควบคุมระดับการเพิ่มของประชากรให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม เพื่อรักษาระดับอุปสงค์รวมในประเทศให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

สัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงาน (Child_L) เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงภาระที่เพิ่มขึ้นของประชากรวัยแรงงานในฐานะตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จากการศึกษา พบว่า การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรวัยเด็กต่อจำนวนประชากรวัยแรงงานประเทศบรูไน อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ประเทศไทย ส่งผลอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในด้านลบ จากภาระที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มประชากรในวัยแรงงาน

เช่นนี้ภาครัฐจึงควรให้ความช่วยเหลือ หรือลดภาระการพึ่งพิงให้ประชากรกลุ่มนี้โดยการอุดหนุนสวัสดิการด้านต่างๆ เช่น การศึกษา สุขภาพ ความมั่นคง อีกด้านหนึ่งภาครัฐจะต้องคงระดับของประชากรวัยแรงงานให้เหมาะสมกับกลุ่มประชากรวัยเด็ก หากสัดส่วนของประชากรวัยแรงงานเมื่อเทียบกับประชากรวัยเด็กอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จะต้องทำการจัดหาแรงงานจากภายนอกประเทศ โดยอาศัยข้อตกลงด้านการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้นในปี 2558

ดัชนีชี้วัดทุนมนุษย์(HDI) แสดงถึงระดับคุณภาพของคนในประเทศ คนที่มีคุณภาพจะเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพให้กับระบบเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยยกระดับความสามารถในการผลิตและการแข่งขันของประเทศ ดังนั้น ประเทศลาว ฟิลิปปินส์ ประเทศไทย และเวียดนาม ซึ่งจากการศึกษา พบว่า การเพิ่มขึ้นของดัชนีชี้วัดของทุนมนุษย์มีความสัมพันธ์กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงควรให้ความสำคัญกับการลงทุนทางด้านการพัฒนาคน เช่น การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย

1. ภาครัฐควรกำหนดนโยบายเพื่อรักษาระดับการเพิ่มประชากรให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
2. รัฐบาลควรกำหนดแผนการบริหารจัดการแรงงานประเทศให้เพียงพอต่อความต้องการของภาคการผลิต รวมทั้งจะต้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องความหลากหลายทางของชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม เพื่อเตรียมพร้อมรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี หากประเทศต้องประสบกับสภาวะขาดแคลนแรงงาน และต้องมีการนำเข้าแรงงานจากประเทศอื่นๆในกลุ่มอาเซียน
3. ภาครัฐควรเร่งดำเนินนโยบายการพัฒนาทุนมนุษย์ เพื่อสร้างแรงงานที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาระบบโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวต่อไป

งานวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression) พบว่าในหลายประเทศมีค่า R^2 อยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 90 ซึ่งอาจทำให้ผลการวิเคราะห์ขาดความน่าเชื่อถือ การศึกษาในครั้งต่อไปจึงควรที่จะมีการศึกษาค้นคว้า เอกสาร หรือตำรา เพื่อให้ได้ตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ดียิ่งขึ้น
2. ควรเพิ่มตัวแปรตัวแปรเชิงคุณภาพในการศึกษา ซึ่งจะทำให้แบบจำลองสามารถวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- เกื้อ วงศบุญสิน . (2547).ประชากรศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ :วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ชลระดา หนันดี และ ประพัฒน์ จริยะพันธุ์ www.nrsc.ac.th สืบค้นเมื่อ 18/02/2556
 บุญคง หันจางสิทธิ์. (2549). เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
 _____ (2545). ประมวลสาระชุดวิชา เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
 ทักษิณีย์ ทองสว่าง. (2544). ประชากรศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- วรรณภา คล้ายสวน . (2540). แหล่งที่มาของความเจริญเติบโตของสาขาเศรษฐกิจหลักในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สมเกียรติ สุขแสงเปล่ง. (2541). ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงประชากรที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สิริลักษณ์ ตระกูลรุ่ง. (2544) .บทบาทของทุนมนุษย์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยใน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อรอุมา แสนธิ. (2546) . ผลของความไม่เท่าเทียมกันทางเพศต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Gujarati, D. N. 2003. Basic econometrics. New York: McGraw-Hill.
- Malthus, T. (1970) *An essay on the principle of population* (1798). London: Penguin
- Simon, J. L. (1977) *The economics of population growth*. Princeton, NJ: Princeton University Press.